

Бизнес-серіктес әдебінің Кодексі

Саясат иесі: **Бас қаржы директоры**
Күшіне енген күні: **24 Мамыр 2023 жыл**

Осы Бизнес-серіктес әдебінің Кодексі (бұдан әрі – «Кодекс») «КаР-Тел» ЖШС әрбір Бизнес-серіктесіне негізгі талаптар мен міндеттемелерді белгілейді. «КаР-Тел» ЖШС Кодекске кейде негізді өзгертулерді енгізу құқығын өзіне қалдырады.

I. Қолдану саласы мен мақсаты

«КаР-Тел» ЖШС VEON бөлігі ретінде (бұдан әрі – «КаР-Тел») өз класындағы ең жақсы жеткізу тізбегін құруға тырысады және **Бизнес-серіктестерден** (сатушылар, жеткізушілер, агенттер, мердігерлер, кеңесшілер, делдалдар, дистрибьюторлар, қызметтердің өзге жеткізушілері және іскерлік қарым-қатынас барысында КаР-Тел-мен өзара әрекеттесетін өзге тұлғалар) талап етеді.) барлық қолданыстағы заңдарды сақтау, ең жоғары этикалық стандарттарды сақтау және осы Кодексте белгіленген талаптарды орындау немесе асыра пайдалану арқылы іскерлік қатынастар үшін тәуекелдерді азайтуды талап етеді.

Біз тұрақты даму, адам құқықтарын құрметтеу және этикалық мінез-құлық пен кәсіби адалдықтың ең жоғары стандарттарын қолдау бизнестің ұзақ мерзімді тиімділігін арттыратынын білеміз. Біз осы принциптерді ұстанамыз және Бизнес-серіктестерімізден ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялар саласындағы озық тәжірибелерді, Электрондық өнеркәсіп азаматтық жауапкершілігі үшін коалициясының әдеп кодексіне (Electronic Industry Citizen Coalition Code of Conduct) сәйкес әзірленген осы Кодексті, Қамту жүйелері тұрақтылығының бірлескен аудиті (Joint Audit Cooperation Supply Chain Sustainability Guidelines), сондай-ақ Халықаралық еңбек ұйымының конвенциялары сияқты халықаралық құқықтың көздері, өзге заңнамалық және реттеуші талаптарды біздің міндеттемені бөлісуді және оны сақтауды талап етеміз.

II. Минималды талаптар мен стандарттар

Бизнес-серіктестің Әдеп кодексі	
Қысқаша сипаттамасы	Осы Кодексте Бизнес-серіктестер қолданылатын заңнама, нормалар, ережелер, саясаттар мен процедураларға қатысты ұстануға тиіс ең төменгі стандарттар мен талаптар белгілейді.
Мақсаты	VEON тобы шеңберінде Бизнес-серіктестер үшін озық тәжірибелерді енгізу, «КаР-Тел» ЖШС және қолданыстағы заңнаманы, нормативтік актілерді, саясаттар мен процедуралардың сақталуын қамтамасыз ету.
Тәуекелдер	<ul style="list-style-type: none">Осы Кодексті хабардар болмау, білу және сақтау;Тиісті емес іскерлік тәжірибеге қатысу;Бизнес-серіктесті тартуға байланысты бедел, қаржы немесе қылмыстық жауапкершілік.
Бақылау	<ul style="list-style-type: none">Бизнес-серіктестерді таңдауда иісті кешенді тексеру;Кодекс бойынша тұрақты міндетті (онлайн және офлайн) оқыту;Сыйлықтар мен қонақжайлылықты қарастыру, бекіту және тіркеу процесі;Бизнес-серіктестердің мүдделер қайшылығын ашуы;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Бақылау құралдарының тұрақты мониторингі мен шолуы.
Ең төменгі талаптар мен стандарттар	Толық талаптарды төмен қар. (1-19 дейінгі тармақшалар)

1. Заңнаманы сақтау

КаР-Тел VEON компаниясы Nasdaq тізімінде орналасқан АҚШ-та және VEON штаб-пәтері орналасқан және VEON биржалық листингі бар Нидерландыда қолданыстағы парақорлыққа қарсы әрекет жасау туралы заңдарды қоса қолданыстағы заңды сақтайды және оның Бизнес-серіктестерінен де талап етеді. КаР-Тел де, Бизнес-серіктестер де этикалық емес салдарға немесе қолданыстағы заңнаманы бұзуға әкелетін қандай да бір қызметпен айналыспайды немесе тәуекелдерді өз мойнына алмайды.

Қолданыстағы заңнама мен осы Кодекс бір мәселені реттесе және бір біріне қайшы келмесе, қатаңырақ стандарт қолданылады. Егер Кодекстің қандай да бір талабы қолданыстағы заңнамаға қайшы келсе, қолданыстағы заңнамаға сәйкес келетін ең қатаң стандарт қолданылады.

2. Пара алу және сыбайлас жемқорлық

КаР-Тел сыбайлас жемқорлыққа немесе парақорлыққа жол бермейді және парақорлыққа, алаяқтыққа, ұрлыққа, бопсалауға және кез келген ысырапқа қатаң тыйым салады. КаР-Тел әр Бизнес-серіктесі сыбайлас жемқорлыққа қарсы барлық қолданыстағы заңдарды сақтауы және оның қызметін нақты көрсететін және жалған немесе жаңылыстыратын ақпаратты қамтитын нақты есеп кітаптарын және жазбаларды жүргізуі керек. Кез келген Бизнес-серіктеспен КаР-Тел немесе КаР-Тел-ге қатысты заңсыз артықшылықтар алу үшін кез келген басқа тұлға арқылы тікелей немесе жанама түрде ешқандай ақша немесе кез келген мән беруге, ұсынуға, сұрауға, уәде беруге немесе қабылдауға болмайды.

Бизнес-серіктестер өз қызметінің шеңберінде заңсыз әрекеттер мен мүмкін заң бұзушылықтардың алдын алу және болдырмау мақсатында парақорлыққа қарсы салада өзінің комплаенс-бағдарламаларын енгізеді және сақтайды деп күтілуде.

3. Сыйлықтар мен өкілдік шығысы

Бизнес-серіктестер КаР-Тел жұмыскерлеріне немесе өкілдеріне әсер ету мақсатында тікелей немесе жанама түрде сыйлықтар ұсынбайды, қонақжайлылық ұйымдастырмайды немесе басқа жеңілдіктерді тікелей немесе жанама түрде көрсетпейді, сондай-ақ олар КаР-Тел жұмыскерлеріне құнына қарамастан, конкурс жеңімпазымен келіссөздер жүргізу, тендер өткізу немесе шарт жасасу процесінде қандай да бір сыйлық ұсынбайды немесе қонақжайлылық іс-шараларын ұйымдастырмайды.

4. Этика нормаларын сақтау

Этикалық нормаларды сақтау заңды сақтауды ғана емес, сонымен бірге этикалық принциптер негізінде әрекет етуді де талап етеді. КаР-Тел Бизнес-серіктестерден іскерлік қарым-қатынастың кез келген саласында КаР-Тел-мен бірдей әрекет етуін күтеді. КаР-Тел үшін адалдық пен әдептілік маңызды.

Кодексте баяндалған нақты талаптар Бизнес-серіктестер үшін ең төменгі стандарттар болып табылады. Біз Бизнес-серіктестерді қолданыстағы заңнамамен көзделмесе де, одан да жоғары стандарттарды ұстануға шақырамыз.

Осы Кодекстің стандарттарына сәйкес келмейтін Бизнес-серіктес алдағы жұмысты ұсынған кезде теріс бағалануы мүмкін және іскерлік қатынастардың бір бөлігінен немесе барлығынан шығарылуы мүмкін.

5. Тиісті кешенді тексеру

Бизнес-серіктестерді таңдау кезінде КаР-Тел тәуекелдерді анықтау үшін тиісті тексеру жүргізеді. Бизнес-серіктестер ынтымақтастық жасаудың алдында Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тексеруден өтуі және сәтті өтуі керек және тиісті тексеру процесінде КаР-Тел-мен ынтымақтасуы қажет. Бизнес-серіктестер барлық сауалнамаларды дұрыс толтыруы, сұралған құжаттаманы ұсынуы және меншік пен үлестес тұлғаларға қатысты ақпараттың ашықтығы мен ашылуын қамтамасыз етуі керек.

6. Деректердің құпиялылығы мен қауіпсіздігі

Бизнес-серіктес міндеттенеді:

- КаР-Тел-ден арнайы жазбаша рұқсат алынған жағдайларды қоспағанда, КаР-Тел клиенттеріне, кәсіпкерлік қызметіне, келісімшарттарына, жобаларына, қаржы жағдайына немесе жұмыс нәтижелеріне қатысты кез келген ақпараттың құпиялылығын сақтауға;
- олар іс жүргізетін жеке тұлғалардың дербес деректерін қорғауға қатысты негізделген үміттеріне сәйкес келу;
- жеке деректерді қорғау және ақпаратты қорғау заңдарын және т.б. дербес деректерді жинау, өңдеу және беру жөніндегі нормативтік-құқықтық талаптарды сақтау;
- клиенттердің дербес деректерін сақтау қауіпсіздігін қамтамасыз ету және олардың жария етілу мүмкіндігін болдырмау;
- деректерді тиісті қорғау және деректерді қорғау жүйелерін қолдау; және
- КаР-Тел деректерімен және клиенттердің деректерімен өзара әрекеттесетін өз жұмыскерлерін дұрыс бақылау.

7. Бәсекелестікті шектейтін әрекеттер

Бизнес-серіктестер бәсекелестік туралы заңнаманы және монополияға қарсы талаптарды бұзбауға, сондай-ақ оларды бұзуға келіспеуге міндеттенеді. Бизнес-серіктестер адал бизнес жүргізу, жарнама және бәсекелестік стандарттарын сақтауға міндетті.

8. Мүдделер қақтығысы

«Мүдделер қақтығысы» Бизнес-серіктестің (немесе Бизнес-серіктеспен тығыз байланысты тұлғаның) жеке мүдделері КаР-Тел мүдделеріне қайшы келген кезде туындайды. Мүдделер қақтығысы өзекті (жанжал бар), әлеуетті (бар немесе мүдделер қақтығысының туындауы мүмкін болжанған жағдай) немесе ықтимал (нақты қайшылық жоқ, бірақ саналы бақылаушы бар деп болжауы мүмкін). Бизнес-серіктес КаР-Тел-мен бизнес қарым-қатынасқа әсер етуі мүмкін мүдделер қақтығысын болдырмауы тиіс. Егер мүдделер қақтығысын болдырмау мүмкін болмаса, Бизнес-серіктес бұл туралы КаР-Тел компаниясының Этики және Комплаенс қызметіне хабарлауы тиіс.

9. Зияткерлік меншік

Бизнес-серіктестер КаР-Тел зияткерлік меншік құқықтарын құрметтеуге тиіс. Бизнес-серіктестердің техникалық шешімдерді беру тәсілі зияткерлік меншік құқықтарының қорғалуын қамтамасыз етуі керек.

10. Ақшану жылыстау

Бизнес-серіктес ақшаны жылыстатудың барлық нысандарына қатаң қарсы тұруы және ақшаны жылыстату үшін қаржылық операцияларды пайдалануға жол бермеу шараларын қабылдауы тиіс.

11. Ауызша келісімдерді жасауға тыйым салу

КаР-Тел бизнес-серіктестермен ауызша келісімдер жасасуға тыйым салады. КаР-Тел және оған қатысты барлық талаптар, қызметтерді ұсыну, тауарларды жеткізу және басқа да іскерлік қатынастар шарттық міндеттемелерді орындау басталғанға дейін келісуге жатады және жазбаша түрде ресімделеді.

12. Халықаралық сауда-экономикалық санкциялар

Бизнес-серіктес халықаралық сауда саласындағы (импортты және экспортты/реэкспортты бақылауды қоса) және экономикалық санкцияларға қатысты қолданыстағы заңдар мен ережелерге сәйкес келуі тиіс. Бизнес-серіктестер қолданыстағы заңмен немесе ережелермен бизнес жүргізуге тыйым салынған тұлғалармен немесе юрисдикциялармен бизнес жасамауға міндеттенеді.

13. Адам және еңбек құқығы

Бизнес-серіктес БҰҰ-ның Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясында көрсетілген адам құқықтарын құрметтеуге және қолдауға міндетті.

Бизнес-серіктес міндеттенеді:

- психикалық немесе физикалық зорлық-зомбылықсыз, қудалаудың немесе қорқытудың кез келген түрінсіз адамдарға құрметпен қарауға;
- мәжбүрлі және еріксіз еңбектің, қарыздық құлдықтың кез келген түрін қолданбау;
- жұмыскерлерден жұмысқа орналасу шарты ретінде кез келген мемлекеттің үкіметі берген жеке басын куәландыратын құжаттарды, төлқұжаттарды немесе жұмысқа рұқсаттарды беруді талап етпеу;
- жұмыскер мен Бизнес-серіктестер арасындағы жұмыс қарым-қатынасының консенсуалды болуын және қоқан-лоққылардың, қорқытулардың немесе мәжбүрлеудің болмауын қамтамасыз ету;
- Жұмысқа қабылдаудың ең төменгі жасына қатысты қолданыстағы заңдарды сақтау;
- жұмыскерлер мен басшылық арасындағы ашық және шынайы қарым-қатынасқа жәрдемдесу, кек алудан немесе қуғын-сүргіннен қорықпай, жұмыскерлердің қолданыстағы заңнамаға сәйкес еркін бірігу құқығын мойындау;
- жеткізу тізбегі ішінде адамдарды сатумен, құлдықпен немесе өзге адам құқықтарын бұзумен байланысты немесе болуы мүмкін кез келген өнімдерді немесе қызметтерді сатып алудан бас тарту.

14. Дискриминацияға жол бермеу

Жұмыста немесе жұмысқа орналасқанда кезінде Бизнес-серіктес, мысалы, жас, нәсіл, тері түсі, этникалық тиістілік, байырғы халық, ұлт, жыныс, гендерлік сәйкестік немесе өз болмысын көрсету, жынысы, мүгедектік, жүктілік, денсаулық, діні, әлеуметтік шығу тегі немесе мәртебесі, саяси көзқарасы, кәсіподақ мүшесі, отбасылық немесе ардагер мәртебесі және т.б. сияқты мәртебесі қолданыстағы заңмен қорғалатын кез келген санатты теріс кемсітуге тиіс емес.

15. Жұмысқа орналасу талаптары

Бизнес-серіктес жұмыскерлерді жұмысқа орналастыру шарттарын нақты және әділ белгілейді және ең төменгі жалақыға кепілдік бере отырып және қолданыстағы заңнамада белгіленген жұмыс уақытының рұқсат етілген ең көп санын сақтай отырып, әділ сыйақыны қамтамасыз етеді.

16. Денсаулықты қорғау мен қауіпсіздік

Бизнес-серіктес өз объектілерінде салауатты және қауіпсіз жұмыс ортаны, соның ішінде халықаралық озық тәжірибеге және қолданыстағы заңнамаға сәйкес жұмыскерлер үшін санитарлық-гигиеналық жағдайларды қамтамасыз етеді. КаР-Тел аумағында немесе КаР-Тел мүдделерінде байланысты жүзеге асырылатын іс-шараларға байланысты болған барлық өндірістік өлім мен өлімге жақын жарақаттану оқиғалары хабарлануы тиіс.

17. Жазатайым оқиғалар мен төтенше жағдайларға дайындығы

Бизнес-серіктестер жұмыскерлердің денсаулығына байланысты проблемалар туындаған жағдайда және болжамды төтенше жағдайларда апатты жағдайларда әрекетке дайындалу және әрекет ету жүйелері болуы керек. Бизнес-серіктестер сондай-ақ бұрынғы жазатайым апатты және төтенше жағдайларды тіркейді, зерттейді және өз жұмыстарына қосады.

18. Қоршаған орта мен ластанудың алдын алу

Бизнес-серіктес қолданыстағы экологиялық стандарттарға сәйкес әрекет етуі және қолданыстағы экологиялық заңдарды ұстануы және жауапкершілікпен әрекет етуі керек. Қоршаған ортаны қорғау заңнамасы аз дамыған немесе реттелмеген елдерде Бизнес-серіктес қоршаған ортаға әсерін барынша азайтуға тырысуы керек. Экологиялық және әлеуметтік тиімділікті, сондай-ақ экологиялық таза технологияларды пайдалануды қамтамасыз ететін өнімдер мен қызметтердің инновациялық дамуын қолдау қажет. Бизнес-серіктес адам өміріне, жабайы табиғатқа және қоршаған ортаға теріс әсер ететін кез келген әрекеттерді жою үшін жұмыс істеуі керек.

19. Тұрақты дамудың жыл сайынғы есебі

VEON өзінің жыл сайынғы Тұрақты даму есебінің бөлігі ретінде осы Кодекстің орындалуы туралы ашық есеп беру құқығын өзіне қалдырады. Есептер нақты Бизнес-серіктестерді анықтамайды және алдын ала келісілген жағдайларды қоспағанда, Бизнес-серіктестердің жеке басын анықтау мүмкін болмайтындай кез келген жағдайлық зерттеулер жасырылады.

III. Көмекке қайда жүгіну керек

Егер біреу осы Кодексті бұзды деп санасаңыз, КаР-Тел Этика және Комплаенс қызметінің маманымен немесе compliance@veon.com, compliance@beeline.kz электрондық поштасына хабарласыңыз немесе бұзушылық туралы хабарламаны www.veon.com/speakup веб-сайтына жіберіңіз. Бұзушылықтар туралы хабарлау туралы толық ақпаратты "SpeakUp: Әдеп кодексі және құдалауға жол бермеу туралы ақпараттандыру саясаты" бөлімінен табуға болады. КаР-Тел және/немесе VEON болжамды бұзушылық туралы адал ниетпен хабарлаған кез келген адамға қарсы кек алудың, құдалаудың немесе қорқытудың кез келген түріне жол бермейді.

КаР-Тел және/немесе VEON осы Кодекске байланысты болжамды бұзушылықты Тергеуді басқару саясаты мен тергеу процедураларына сәйкес тексереді. Осы Саясатты бұзған кез келген КаР-Тел жұмыскері еңбек шартын тоқтатуды қоса алғанда, тәртіптік жазаға тартылуы мүмкін.